

SEMANATORUL

ORGAN AL ASOCIAȚIEI ÎNVAȚATORILOR DIN CALIACRA

Director: I. NEDELICU

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și Administrația
Revizoratul școlar de Caliacra—Bazargic

Procurarea cărților școlare

S'ar părea că este prematur să vorbim acum la sfârșitul anului școlar, despre procurarea cărților necesare anului școlar ce va începe peste două luni și jumătate. Nu e mai puțin adevărat însă că, așa am lăsat noi totdeauna lucrul acesta atât de important, pentru ultimul moment, și nici odată nu am reușit să-l rezolvim în chip mulțumitor. Căci la începutul anului școlar, fiecare face cum îl taie capul, cei mai mulți se'ncurcă de nu se mai pot descurca multă vreme, și în majoritatea cazurilor, nu numai că învățământul — ca atare — suferă, dar și noi, învățătorii, pe lângă cele ce îndurăm, mai eșim și învinși dintr'o luptă, în care avem toți sorții de izbândă, totdeauna.

Să folosim, deci, învățăminte trecutului.

Și să ne organizăm din vreme.

Anume: chiar de pe acum.

Una dintre cele mai de căpetenie griji ale noastre, este, fără îndoială, alegerea manualelor pe cari le vom introduce în școală, fiecare conducându-se în această chestiune, după felul său de a privi manualul, după felul său de predare, după importanța ce-i dă. Cea mai mare greșală se face atunci, când se schimbă manualele prea des; și trebuie să fim bine pătrunși de necesitatea că, odată introdus în școală un manual trebuie să-l păstrăm cât mai mulți ani în șir, atât pentru a avea o continuitate fără așperități, în instrucțiune, cât și pentru a face învățământul cât mai puțin costisitor pentru părinții cari au mai mulți copii la școală, cei dintr'o clasă putând folosi manualul fraților mai mari.

Pentru a ajunge la acest scop, este necesar să studiem cu atențiune deosebită, cu grije mare manualele, și numai după o chibzuială sănătoasă, să ne oprim asupra celor pe cari le vom introduce.

Ne izbim aici, de imposibilitatea studierii, nu a tuturor manualelor, dar cel puțin, a cât mai multora din ele. Căci, în majoritatea cazurilor, noi cei dela periferia țării, suntem reduși la a vedea doar câteva din manualele existente, pe cari librării, conduși exclusiv de interesele lor materiale, binevoesc să ni le aducă.

Rolul Asociației noastre, este, în această chestiune, covârșitor de important. Ea trebuie să ne dea posibilitatea, pe care noi, fiecare în parte, nu putem să o avem. Sunt convis că, dacă Asociația ar cere pentru consultare, câte un număr de 5—10 exemplare din fiecare manual, dela fiecare editură, sau autor, ar fi cât se poate de prompt servită. Iar noi, o vară n'treagă, am avea tot timpul să studiem profund aceste manuale, pe care le-am avea permanent la dispoziție, la Asociație.

Nădăjduim că, în anul acesta, sezizată acum prin prezentul, Asociația ne va face și nouă, și învățământului Caliacrean, serviciul atât de prețios pe care îl preconizăm mai sus.

Dar, mai este o chestiune: cum să acționăm, ca să reușim a avea manualele necesare, dacă nu chiar la 15 Septembrie, dar în orice caz în cel mult 4—5 zile dela această dată, ca să putem începe regulat predarea materiei de învățământ, în chiar prima săptămână de școală. Căci dacă mai târziu, și la unele materii, manualele pot rămâne cât mai puțin utilizate, la începutul fiecărui an școlar însă, ele sunt de o necesitate vitală pentru elev.

Cum să facem, deci, ca să avem manualele, toate manualele, din chiar prima săptămână de școală?

Sistemul ca fiecare dintre noi să ne n'țelegem cu unul sau altul din librării, s'a dovedit a fi cum nu se poate mai defectuos. Recomandarea făcută de Asociație pentru u-

nii sau alții din librării, este deasemenea rea, fiindcă tot la bunul plac al acestora suntem lăsați.

Atunci?

Avem trei organizațiuni profesionale puternice și importante: avem gazeta noastră, avem asociația noastră, avem banca noastră. Să-și îndeplinească tuse-trele o anumită energie, o anumită voință, o anumită acțiune, și să ne aducă serviciul acesta mare, serviciul acesta preponderant pentru bunul mers al învățământului, pentru promovarea muncii noastre de robii ai catedrei. Ale noastre sunt câte-și-trele aceste instituțiuni; ele, suntem noi; iar noi, pe noi înși-ne să ne servim de ele.

Era vorba, anul trecut, să facem din vreme comenzi prin bancă. Prea puțini au răspuns apelului acesteia, așa în cât operațiunea nu s'a putut efectua. Sistemul însă, era chiar defectuos, fiindcă nu-i dădea învățătorului nici-o posibilitate de alegerea manualelor. El a căzut.

Anul acesta, se ventila ideea unei tovărășii între Asociație și o librărie nouă din Bazargic, — cu sucursale la Balcic și Caverna, — pentru sezonul începutului anului școlar. Nu știm până unde au ajuns tratativele, nu știm dacă n'a fost tot o încercare moartă, înainte de a se fi născut. Ar fi păcat. Căci este aproape singurul mijloc de a ne atinge scopul.

Oricât risc ar avea o astfel de întreprindere — căci este, totuși, un risc oarecare, — folosul moral pe care l'am fi avut și noi învățătorii, ca atare, și Asociația noastră, ar fi atât de covârșitor de important, încât ar fi această osteneală.

Gazeta, să-și facă datoria de a-și îndeși apariția pe timpul vacanței, — nu de a și-o suspenda, cum am auzit că s'ar proiecta, — anunțând inzistent la Asociație pentru consultare, despre prețurile lor, despre posibilitatea plății lor. Să îndemneze cu perseverență pe toți, să-și comande cărțile din vreme.

Să publice recenzii scurte asupra mamelor sosite. Să e-muleze pe toți și să colecteze comenzile, transmitându-le Asociației și publicând numele celor cari, înțelegând chemarea și rostul vremii, au pornit cu un ceas mai devreme la împlinirea unei nevoi atât de imperios necesară.

Asociația să păsească de îndată la colecționarea cât mai multor manuale pentru consult, dând posibilitatea consultării permanente, în orice oră. Să stabilească înțelegeri cu editorii, ca să execute de îndată comenzile ce li se vor transmite prin Asociație, — eventual prin librăria Asociației, — cu obligațiunea reprimirii înapoi a mamalelor ce eventual ar rămâne neplătute într'un timp stabilit (1 Noembrie, de exemplu).

Banca să garanteze recomandările comenzilor fă-

cute de Asociație, dacă ar fi necesar. Acolo unde ar fi cazul, să acorde credite pentru plata la vreme a manualelor achiziționate. Să nu pretindă beneficii pentru acest fel de operațiuni, cari, înainte de orice, sunt imperios necesare învățământului și învățătorilor.

Și mai presus de toate: să se înceapă această operațiune degrabă, cât mai de grabă. Căci nicăeri, mai mult de cât în această lucrare, nu ar fi mai la locul său proverbul, „Cine se scoală de dimineață, departe ajunge.”

Să ne sculăm deș-de-dimineață, să ne punem toată râvna, tot sufletul de solidaritate de corp, să ne înțelegem tot rostul și interesul, și atunci, în scurtă vreme vom vedea ce „mult bine pot face puținii buni laolaltă.”

C. D.

Filtrul didactic

„Astăzi o diplomă școlară e o simplă hârtie ornată care nu asigură existența și nu marturisește cultura.”

N. Iorga.

În urma oricărei prefaceri sociale, mișună diferite curente în sânul opiniei publice. Războiul mondial, cu urmările lui, n'a făcut o excepție dela regula stabilită. Curentele exterministe nu mai cunosc margini, o manifestare a opiniei publice în urma prefacerilor din 1914-18 dă mult de furcă conducătorilor noștri. Această grijă isvoră din instinctul de conservare al individului, s'a tradus printr'o afluență considerabilă a elementelor, dela țară și oraș, spre cursul secundar școlar și atunci, natural, un imperativ al vremii, altoit pe o mentalitate greșită din cauza insuficienței de cultură, a întreținut acest curent până la refuz. Absolvenții a patru clase primare forțează tot mai mult porțile învățământului secundar-profesional.

Și acesta repetându-se din 1918 până'n prezent, s'a ajuns la un surplus de cadaxe, „mai cu seamă în în-

vățământul secundar.

Într'un stat fără o burgluzie și tradiție bine întemeiată, intelectualitatea nu poate exista prin ea însăși, deaceia în mod fatal, grevează bugetul statului. La noi, acest fapt nu s'a avut în vedere dându-se o prea mare extenziune învățământului secundar! În mod indirect, s'a ajuns astfel, la impresionanta masă șomero-intelectuală, ce alargă disperată din colț în colț!

Târziu de tot s'a pus filtrul— așa de slab—care să cearnă viitorii profesioniști. Când suntem puși în fața unei oști—prin bunăvoința legilor și intervențiilor de tot felul—slab instruită, când porțile serviciului de stat și chiar particular sunt bine favorite, ni se pare fără nici un sens jumătățile de măsură în mania legiferării didactice. Ba, inclinăm a susține că filtrul didactic se va rări și mai mult dând drumul—cu prea puțină pregătire—chiar

și celor ce nu cunosc limba neamului nostru, minoritarilor?

O legiferare sănătoasă cere reabilitarea examenelor — de tot felul — în sensul ca, de severitatea acestui filtru didactic, să depindă încheierea unei corp de titrați solizi, corp ce poate fi încadrat în făgașul unei elite intelectuale.

În caz contrariu, vom asista și deacum înainte, la teatrul ce-l joacă cultura românească de la un timp încoace. Favoriții stărilor de fapt, înarmați „cu hârtii ornate” și pergamente seducătoare, iar elementelor sănătoase punându-li-se în mod automat stavilă!!

Iată geneza stării de azi! Serviciile statului desorganizate de falșii titrați, iar surplusul fabricelor de intelectuali e nevoit să presteze — da-

că găsește — servicii cu mult inferioare chemării lui.

Privind situația prin lumina acestui adevăr, nu putem trece cu vederea cuvintele grele ale omului de cultură și prim-ministru, d-l N. Iorga, care cu ocazia închiderii anului școlar al universității din București, a rostit:

— „Astăzi o diplomă e o simplă hârtie ornată care nu asigură existența și nu mărturisește cultura.

În concluzie, impearitul categoric al vremii, dictează o puternică și rațională selecție a actualei generație ucenici ai culturii, urmând a se legifera, fără întârziere, în acest scop.

Ne-am mărginit a discuta în cadrul principiilor generale, urmând a continua — când timpul ne va permite pe bază de stări concrete.

Iș.

Școala primară în slujba șc. naționale

„Cea mai mare răspundere față de Stat o are Universitatea“.

„Cea mai grea sarcină în educarea neamului o poartă școala primară“.

„Dar munca decisivă, pentru îndrumarea fiecărui tânăr, o face învățământul secundar. Acolo e răscrucea drumurilor.“

S. Mehedinți

Având în vedere ce sforțări titanice, să-le numim așa, trebuie să desfășoarea generația de azi plină de entuziasm și chemată pentru a face nivelarea trupeză și sufletească a tineretului vârstar, de după războiu, și luând în considerare că „învățământul este laboratorul în care se prepară sufletește viitoarea celulă organică a societății” trebuie ca zilnic, mereul animator al naționalismului să-l preocupe din ce în ce mai mult soluționarea chestiunilor de restricțiune în opera ce o desfășoară. Fiecare dintre noi a rămas, rămâne și va rămâne ferm convins că cum vom pregăti pe copii sub ochii noștri așa vor fi oamenii și cât de bine îi vom fi selectat pe atât de accelerat va fi progresul general.

Ceiace înainte de războiu era ca scop, al instituțiilor în Stat, îndeplinirea idealului național, azi prin prefacerea profundă a Statelor, războiul a adus alte chestiuni care cad tot în însărcinarea școlilor și anume: ștergerea tuturor petelor etnografice din sufletul fiecărui cetățean român prin adoptarea la cultura noastră.

„Cea dintâi instituție care p egătește floarea viitorului e școala; asupra ei cade sarcina de a deștepta și întări dragostea de neam și țară și de a abate pornirile de pe

drumul alunecos al umanitarismului“ după cum spune și d-l Mehedinți, „că cea mai mare sarcină în educarea neamului o are școala primară și munca decisivă pentru îndrumarea tineretului o face școala secundară unde e răscrucea drumurilor și cine a greșit acolo orientarea, acela răstăcit rămâne pentru tot restul vieții” — Iată deci chestiuni ce cer grabnice soluțiuni.

Deci, școala primară pe lângă cunoștințele folositoare ce trebuie să le dea elevului pentru viață, va trebui să formeze și buni cetățeni locali Statului Român. — O zi trebuie să căutăm a înprima în sufletul copiilor că „Țara noastră prezintă un, tot” armonie și că lipsind un ținut oarecare, are urmări inevitabile dezastruoase asupra celolalte ținuturi.

Țara noastră cuprinzând, în timpul de față, între hotarele ei și locuitori de alte origini, se cuvine de a face o educație pur națională în sensul de a se contopi aspirațiunile lor, astfel ca toți să vadă și să doriască Patriei noastre că merge cu pași siguri spre progres, depe urma cărui își iau fiecare partea ce li se cuvine. Iată școala primară în slujba școlii naționale.

Acest deziderat, această uniune socială nu se realizează decât prin: „Școala Națională”, unde trebuie să vi-

nă toți copiii din orice clasă, de orice condiție și de orice origine, să stea alături, să se învețe numai despre România și numai în limba Statului român. Am spus că toți să învețe numai în „Școala națională”, pentru că copiii ce urmează cursuri și la școlile așa zise „minoritare” făcând intenționat separațiuni de copii, nu vor cunoaște lumea adevărată în mijlocul căreia trebuie să trăiască. Ce bine ar fi, ca cel puțin în copilărie să se urmeze instinctului de a trăi unii cu alții ca frații. Patria le-ar apare în „Școala națională” tânără și fermecătoare, și acolo toți vor învața, încă de când sunt mici, a se ajuta unii pe alții și toți la un loc vor forma Patria, acea cetate pe care toți o locuiesc și pe care toți trebuie s'o apere în momente de grea cumpănă spre a o lăsa neatinsă urmașilor lor. Exemplele ne stau vii în față cu înființarea de școli minoritare și numai departe să luăm în considerare „Liceul particular bulgar de băieți din Bazargic” unde un domn Inspector de siguranță a găsit, a constatat că acest liceu e un adevărat focar de comuniști care numai binele nu-l doresc țării noastre.

Sunt școli primare minoritare unde copiilor li-se spune una și ei vor vedea mai târziu alta intrând mai departe în școlile secundare minoritare unde se vor sădi în inima lor sentimente protivnice intereselor superioare ale țării.

Bazat pe puținele exemple ce le dau, caut a exprima și soluțiunile ce le cred necesare ca ar'putea face din școala primară, pe lângă cultura generală ce-o dă elevilor și o școală primară în slujba „Școlii naționale.

1. Să se înființeze șc. primare românești spațioase în toate colțurile României-Mari.

2. Să se desiiințeze școlile minoritare sau să fie puse sub un control riguros.

3. Să se mieșoreze numărul elevilor cu care lucrează un învățător; căci el nu poate face educație așa după cum se așteaptă, decât în măsura în care își cunoaște elevii.

4. În toate ramurile de învățământ și la toate obiectele din programă, să fie elementul central și dominant „Ideia națională“.

Să luăm aminte că străinii sub masca umanitarismului caută să slăbească conștiința noastră națională. Dacă exploatează bogățiile naturale materiale ale țării și nu se discută dacă trebuie sau nu concursul străinilor, la exploatarea bogățiilor sufletești nu pot lua parte decât Românii

olegului cu 2 articole: „Comitetele școlare” și „Terenul de experiență“.

a) Noi ne deosebim în oarecare măsură în ce privește aplicarea Decretului lege în referirile sale la buget. Pentru a nu se producă curente de opinie eronată, rog pe coleg a citi art. 5 din Regulamentul legii și al. 4 al art. 58; după aceea să ne comunice opiniile sale de studii. Eu am avut un articol în 1924 cu aceeași temă, dar cu alte concluzii.

b) Nu mă împac cu ideia, că numai din lucrul în regie a 10 ha. agricultură se pot scoate venituri de întreținerea școlii sătești. Toate opiniile specialiștilor agricoli din toate țările, începând cu America, conchid: „În prezent agricultura - extensivă, cât și intensivă și cât de rațională, ca cea preconizată — dă deficit.“ —

Mai les, pentru *aceasta*, nu putem renunța la veniturile de bază ale bugetului de azi. —

La vedere vom discuta și ne vom unifica în concluzii. Având material p. ziar în cele două articole, ca rezervă.

* * *

Mulțumesc atâtor colegi tineri pentru materialul abundent trimis la ziar. În deosebiri citez 2 nume: R. Sandu și T. Nicolau. Aștept mult și dela toți.

* * *

Salariile învățătorilor au întârziat până la exasperare, când știm că acesta ne este și pentru mâncare, pentru îmbrăcăminte, pentru întreținere, pentru cultură, pentru noi ca părinți cât și pentru copiii noștri depe la diferite școli, înțelegem pe atâția colegi, cari ies din rezervă și trec la revoltă.

* * *

Onor Administrația financiară a jud. Caliacra a demonstrat vitregie la achitarea salariilor învățătoresți. Știm greutatea încasărilor în această cumplită criză. Nu-i, admitibil în s a, ca să avem în județ funcționari de stat cu salariile încasate până la curent, iar învățătorii din sate să nu știe de salar din luna Martie.

* * *

Cu privire la neachitarea salariilor, ca să se cunoască de toți și de cei mai duș-

și deaceia atențiune că'n școlile noastre să se facă numai educație națională.

27 Iunie 1931

Gh. Săninaiu
Ghiore

mani nouă, gravitatea mizeră, scriu un caz, din sutele pe care le trăim:

În Martie a. c. învățătorul X a luat salariul, 2.900 lei. În vacanța de Paște s'a dus la părinții săi, acasă, în jud. Muscel. Nu fusese de la Crăciun. Și-a luat un modest costum de haine. ca să nu fie cu cele tocite. A cheltuit: drumul 500 lei, hainele 2.500 lei. Din satul natal s'a împrumutat 1000 lei, ca să dea: la haine 100 lei, căci cu atât nu i-a ajuns salariul încasat; apoi înapoierea la serviciu 500 lei și 400 lei, cheltueli în timpul celor 2 săptămâni, cu cele mai mari sărbători creștinești.

S'a îndatorat în Muscel cu 1000 lei, în obligația s'o achite în luna Aprilie, din salariul ce va primi.

Suntem în 28 Iunie și trecem în Iulie, iar salariul pe Aprilie nu s'a primit. Învățătorul a mâncat și s'a întreținut aici la serviciu, pe datorie; din Muscel i-a venit peste 10 scrisori cu somații rușinoase; aici toți îl trag în toate părțile pentru că a mâncat pe datorie, s'a întreținut pe datorie și chiria casei n'a plătit o.

Unde-o trăi în vacanță? În satul de serviciu datorie groasă din 3 luni; în satul natal datorie veche de 3 luni.

Încotro apucă, că-i vacanță!

* * *

Pentru învățătorii suferinzi, Asociația culturală are 2 sanatorii: Pentru Bucovina, Moldova și Basarabia la Budachi, pe malul Mării Negre, la Cetatea Albă. Pentru ceilalți la Techirghiol. Costul camerii 25—30 lei cu 2 paturi, linjerie de acasă, proprie. Interesații adresează cereri în: Bulevardul Carol 61, București, însoțite de o adeverință dată de noi că e membru al Asociației.

* * *

Anul acesta, cursurile Asociației g le a învățătorilor de inițiere în problemele culturale ale vremii, se țin la Cluj, în Transilvania. Caliacra trimite un coleg ca și anul trecut.

* * *

Colegul Șișu, învățător în satul. . . . . este atacat și ponegriat de ziarul Buciumul, că de „Ziua eroilor” n'a dat atenție pioasă sărbătorii eroilor, morți în război. Nu știu ce-i adevărat. Sezizăm, pentruca d-l Șișu să se disculpe, iar „Buciumul” să nu se mai repeadă la divulgări

a învățătorilor de stat, cât timp se intitulează: „Ziar pentru apărarea intereselor ROMĂNEȘTI în Cadrilater“.

* * *

În urma scrisorii înmănată președintelui asoc. generale din partea președintelui asoc. noastre, din Caliacra, s'au dat ordine severe pentru achitarea salariilor învățătorilor. Totuși la Caliacra se spune: „n'avem bani“, în timp ce în județul vecin Durostor, colegii învățători au primit și pe Iunie.

* * *

Tot pentru achitarea salariilor Revizoratul de Caliacra a trimis la Minister o lungă și explicită telegramă.

* * *

În ziua de 25 Iunie a. c. președintele nostru a telegrafiat D-lui Toni, președ.

asoc. generale, membru în Comisiunea tehnică pe lângă Ministerul Instruc. Publice gravitatea ce decurge din neachitarea salariilor din Martie până azi.

Telegrama a fost contrasemnata și de D-l Revizor școlar.

* * *

La 27 Iunie altă telegramă a sbrănit mai cu efect. Așteptăm.

* * *

În urma gravității neachitării salariilor învățătorilor, rurali pe Aprilie și Maiu, fiindcă înglobează o sumă prea mare — 1.200.000 — asociația a inspirat a se fracționa ștutul în 6 părți de câte 200.000 lei. Așa e pe Iunie. Totuși Ad-ția Financiară spune, că nici câte atât n'are. De ce i-o fi mai zicând financiară?

Dela Asociația Generală a învățătorilor din România

Domnule Președinte,

Vă rugăm să binevoiți a aduce la cunoștința membrilor secțiunii d-voastră următoarele:

Asociația Generală, ține la dispoziția colegilor din țară, pentru vara curentă, 30 camere cu unu și două paturi în sanatoriul său dela Budachi — Cetatea-Albă și 10 camere în sanatoriul dela Tekirghiol — Carmen-Silva.

La Budachi se vor primi două serii: cea dintâi dela 5 Iulie până la 1 August și a doua dela 1 August până la 1 Septembrie.

Vom avea acolo asistența medicală gratuită și reducere însemnată — dacă nu chiar gratuite — la băile județene.

În localul sanatoriului va funcționa o cantină unde se va putea lua masa cu 50-60 lei pe zi. Un birou de informații instalat la Revizoratul școlar din Cetatea-Albă va sta la dispoziția colegilor, cari vor merge la Budachi. Dela Cetatea-Albă la Budachi transportul se va face cu automobile sau auto-care de curse cu 80-100 lei de persoană.

Sanatoriul din Budachi este destinat colegilor din Moldova, Bucovina și Basarabia.

La Tekirghiol se vor primi tot două serii: cea dintâi dela 10 Iulie până la 10 August, iar a doua dela 5 August până la 1 Septembrie. S'a făcut intervenția — și aprobarea e sigură — pentru a avea asistența medicală și băile cu

50 la sută reducere. Masa nu se va putea lua acolo decât la restaurante.

Și la Budachi și la Tekirghiol se va plăti 20 lei zilnic pentru o cameră cu un pat și 30 lei zilnic pentru una cu două paturi. Aceste sume se percep numai pentru cheltuielile de curățenie și serviciu. Pentru ambele sanatorii fiecare își va aduce perne și lenjerie de pat.

Inscrierile se vor face la Acoc. Generală (Bulevardul Carol 61, București) direct sau prin Acoc. județeană prezentându-se odată cu cererea de înscriere și o dovadă că solicitatorul este membru al Asociației.

Se va comunica la timp, fiecărui solicitator seria și sanatoriul unde este admis.

Plata pentru cameră se va face cu anticipație la intrarea în sanatoriu, delegatului asociației.

Președinte, D. V. Toni.
Secretar General,
V. P. Dumitrescu

Despre școala activă

(Discuții)

Preocupările a o parte din marii noștri pedagogi, mai ales dela războiu încoace, au fost pentru reforma învățământului primar. Nici nu s'au văzut rezultatele, nici nu s'au așteptat polemica asupra acestei

reforme începută dintr'o creștă mai înaltă, și a căpătat o încredere mai mare și o activitate mai intensă de partea antireformatorilor. Afară de adepții școlii active și conservatorii școlii vechi mai avem o a treia categorie cari nu sunt nici pro nici contra. Aceștia sunt mai buni ca cei din categoria a doua și tac spre a rămâne filozofi sau au răbdarea ca să asculte spre a ști ce să aleagă.

Cauzele cari au făcut să se turbure această activitate pedagogică reformistă din țara noastră se datorește unui germen de invidie precum și unei credințe fanatice. Reformatorii școlii vechi își întemeiază acțiunea lor: întâiu pe un studiu amanunțit al psihologicii infantile, pe stadiul în care se găsește școala de azi, pe practica și ideile marilor pedagogi și rezultatele obținute în unele școli din occident în prezent. Atunci se naște întrebarea: cum și nu știu ce vor să facă sau nu sunt în stare să vadă ceia ce fac alții? Nu, domnilor, pot face mai mult, pot recunoaște și ce fac alții, dar după dispariția acelu germen amintit. Desigur, dacă această reformă se realiza înainte de a se naște acești conservatori, școala nouă i-ar fi pregătit în crezul ei și astăzi nu i-ar sta împotriva. Dar dacă totuși vrem să găsim un „șap ispașitor“ atunci vinovați sunt reformatorii cari s'au născut prea târziu.

Polemica nu s'a desfășurat fără o prealabilă pregătire. A fost destul să se exagereze, dând ca exemple realizate practica unor școli cari nici nu se pot compara cu școala nouă.

Intr'un plic, fără să știu dela cine, dar desigur dela cineva care mă cunoaște, mi-a venit o treime dintr'o foaie a unei reviste în care

era redat o batjocoră, și avea pretenția de a fi timpul școlii active.

Am înțeles intenția și aceasta m'a făcut să scriu azi: Dacă o astfel de școală se expune tuturor învățătorilor, tineri și bătrâni, fie scris sau verbal, e ușor de priceput că toți o vor detesta. Și dacă unul din cei mulți va zice: „Bine, dar aceasta este în spiritul școlii active“, un altul: „Ba este chiar tipul acestei școli“, celorlalți nu le rămâne să spună decât că școala activă rămâne definitiv condamnată. Și astfel s'a ajuns la această concluzie.

Alții au căutat să susțină școala veche în toată forma ei pe motive psihologice și astfel campania energetică contra școlii noi și mai ales contra tendinței reformiste a D-lui I. Nisipeanu se desfășoară încontinuu.

În locul afișerii unei ignoranțe pedagogic voite, învățătorii și profesorii ar trebui să se apropie mai mult de psihologia copilului căci numai astfel putem scăpa de formalismul excesiv și libertatea anarhică. Extremiști cari spun că s'a transformat totul în joc jucării, basm și povești, desemn și mângălitură, cântec și petrecere și că nu pregătim pe copii pentru viața care este sfortare conștientă și continuă, fac aceste acuzații, de și li s'a adus în fața realității — pentru că sunt deprinși a spune: „e forfecată“!

Mă voi încerca a angaja o serie de articole în coloanele ziarului nostru intrucât într'un singur articol nu se poate așterne desfășurarea complexă a ideologiei, psihologiei și metodologiei comportată de un titlu atât de pretențios.

D-tru Terpu

Omurfacă

Controlul învățământului primar Cum este și ce se intenționează

Zilele trecute, ziarele ne-au informat despre noua organizare ce se intenționează a se da ministerului instrucțiunii publice.

Discutăm latura problemei ce interesează învățământul primar, anume: organizarea noului aparat de îndrumare și control.

În noua organizație, legiuitorul își propune desființarea revizoratelor școlare și înlocuirea întregului aparat de îndrumare și control, cu elemente ale cursului secundar.

Vom analiza aceste două puncte: „interesul rădăcină“, al învățământului primar.

a) Prin desființarea revizoratelor școlare, învățământul

va suferi! Ce alt organ ar putea să se ocupe, să cerceteze și îndrumeze mai cu succes învățământul unui județ, decât reviz. școlar? Subrevizoratul școlar? Dar îl găsim inexistent și în formă și în fond — când nu există revizoratul!

Reformatorii timpului — în orice domeniu — au în vedere merele principii de bază: principiul descentralizării. Organizarea școlară merge spre centralizare?! Așa rău cum sunt organizate revizoratele, cordonează munca într'un județ stimulează unitatea de acțiune spre acelaș scop: educația individului prin instrucție durabilă și sănătoa

să aplicată după un plan ce diferă dela regiune la regiune, dela județ la județ. Dacă se pare că școala este pusă de cărmuitorii noștri — pe ultimile trepte ale erarhiei interesului de stat, cerem cu tărie să nu se îndepărteze organul central al județului care, de bine de rău, direcționează și ajută, cum poate, învățământul, mai ales în județele cu populație minoritară — de amestecatură. În concluzie cerem că școala să-și aibă autoritatea ei județeană, așa cum este organizată în prezent.

b) Dar punctul cel mai important — care comportă o amplă analiză și discuție — e hotărârea de a se înlocui cadrele controlului cu profesori secundari. Vom reaminti — în trecut — că ideea e veche! S'au dat lupte energice în toate țările, civilizate, de cei interesați, pentru câștigarea dreptului de auto-control în învățământ. Un drept câștigat prin luptă! Ce s'ar realiza prin noua organizare, ice se intenționează a se legifera? Pentru răspuns ne vom mulțumi a enumera avantajile și dezavantajile fiecărui sistem.

Profesorii secundari, vor veni în învățământ cu o doză de mândrie profesională motivată pe studiile și situația creată — vor privi lucrurile prin alte prisme, neglijând realitatea lucrurilor. Acest organ va, cere „mult“ în sensul vederii lui, desinteresându-se de „răul rădăcină“ al șc. Se va creia astfel o clasă aristocrată a învățământului primar, adâncindu-se tot mai mult, obstacolul între control și școală.

Prin bunvoiața legii, vom avea la Caliacra sau Hotin, control din București. Își închipuie oricine atitudinea ce-o va lua D-l inspector în fața copilului turc sau rus, care abia buchisește. Limba, slavă Domnului, o posedă și mai prost. Desigur D-l învățator nu-și cunoaște îndatorirea, nu muncește și câte alte calificative nu pot fidate de tehnicienii controlului.

Vor câștiga experiența? Experiența necesită timp! Formal, elementele învățământului secundar au o mai mare pregătire de-a controla, însă terenul de lucru le este cu desăvârșire necunoscut. Dar sistemul de recrutare nu va fi tot politic ca și până acum?

Actualul sistem de auto-control ni se pare mai superior din toate punctele de vedere. El satisface și învățământul și susceptibilitatea corpului învățătoresc. Singurul criteriu de selecție este impropriu corpului. Dar în urma luptelor duse de asociația generală a învățătorilor, s'a reușit obținerea dreptului de selecție a controlului primar,

prin examene, din mijlocul dăscălimii, lată idealul. Membrii distinși ai corpului, au posibilitatea avansării până la gradul de inspector general prin serioase examene de specialitate.

Dece ni s'ar curma și această ultimă posibilitate de avansare. Prestigiul unui corp o cere cu toată energia! Un Sublocotinent are poarta deschisă până la gradul generalului.—Un învățător este sortit a rămâne în același grad, toată viața.

-- Prin urmare, de o parte stă un control ce n'are pregătirea necesară a unui organ de constatare o stări de fapt în învățământul pentru care e chemat, un control cu veleități ce va aduce descărăjarea pe ogorul sănătos al învățământului primar, necurmând și ultima resursă de

viața a școlii: sufletul învățătorului.

De altă parte stă auto-controlul-idealul școlii active recrutat pe bază de examene, plecat din mijlocul nostru, cunosător al realității, acționând mână în mână cu corpul din care a plecat. Ne-am spus cuvântul asupra producției a universității nu poate altera ce-i mai sănătos în școală! Ne mulțumim cu organele actuale, recutate, prin examene. Asociația de Buzău a luat poziție contra, în congresul ținut acum câteva zile.

Asociația generală a învățătorimii are cuvântul.

Se adverste încă odată spusele d-lui G. G. Antonescu: „Nici o legislație, școlară, n'are în vedere” răul rădăcină” al problemei.”

Un învățător

Curențe pedagogice

Continuare din No. 3

Vechiul sistem de educație nu pregătește pentru viață. Educația elevilor numai între zidurile școlii astupă urechile și ochii de viață adevărată și ei trăiesc viața în abstracție. Elevii trebuiesc pregătiți pentru viața de toate zilele având în vedere mediul social și chiar fizic cari impune individului un anumit fel de viață. Acest mediu nu poate fi schimbat după durată și cel ce nu se adaptează suferă decepții. Iarși nu putem crește pe copii pentru orice fel de viață cari nu se găsește pe nici un punct al globului, căci ar fi o greșală enormă. Cei trecuți prin școală nu se compoartă mai inteligent împrejurărilor și mai abil decât cei ce nu s'au bucurat de binefacerea ei, ci dimpotrivă: metoda pasivă e cel mai mare păcat al școlii. Dar cele mai multe critici se îndreaptă și cu vădită rațiune în privința metodei care predispuie sufletul spre pasivitate. Tot ceace se împărtășește elevilor este un bun străin eșit din gura învățătorului sau scos din rândurile cărților. Școala de până acum se poate numi școala de vorbe. Un potop întreg de vorbe copoleșește și sdrobește spontanietatea copiilor. Un băgat greu de cunoștințe, ce nu se pot asimila din pricina metodei defectuase și a timpului scurt omoară înboldul de activitate și de inițiativă a școlărilor. Frumos compară Meri acest procedeu cu acela de a mobila casa înainte de a fi clădită. Cu programele prea încărcate în raport cu timpul spiritul se mecanizează zi de zi.

Singura putere sufletească la care se adresează educația este memoria. A forța memoria să lupte cu programele este grija de căpetenie a lui. Și este evident că din această luptă lese înfrânt elevul cu tot ce are el mai de preț: judecata limpede și activitatea creatoare. Sufletul copilului, ca și al omului matur nu găsește satisfacție mai mare și înbold pentru noi creații decât prin creație proprie. Se poate spune, după expresia unui pedagog ca omul se simte crescând odată cu opera sa. Cât de mult, cât e împins copilul

lul către creație e că nu stă de loc, strică un lucru îl drege și iar îl strică. Noi vrem ca să-l atragem dela joc și jucării dându-i ocupații serioase de adult, nu cu patru pereți ai clasei, care îl lasă cu totul rece. Și de așteptat este că această metodă pasivă aplicată la educația intelectuală să lenevească spiritul întrucât nu-i dă puțința să exercite.

Dar mai dezastruase rezultate dă în educația morală. Mai ales pe acest domeniu, nici un progres nu se poate face decât prin exercitare proprie. Morala se poate învăța și prin metoda pasivă ca toate celelalte studii, dar nici odată prin aceasta nu vei reuși să o și pui în practică. Idei cari să se realizeze fără instrumente, nu se află nicăeri, nici chiar în Atena, depe timpul lui Socrate, care socotea că este desul să cunoști binele pentru al putea săvârși. Și instrumentul de care se servia maximile și sentimentele morale, este voința.

Dar voința nu se formează prin influență dela distanță ci numai prin exerciții prin deprindere țări și durabile pus sub conducerea luminată a unor idei și sentimente morale formează tocmai ceace se chiamă caracter.

Școala tradițională deși își scria ca scop, formarea caracterelor, cu toate acestea, prin metoda pasivă, era departe de a-l ajunge. Acestea sunt criteriile ca se aduc școlii în puțințe cuvinte. Cei ce privesc școala numai prin prisma intelectualistă aruncă anatema asupra cărților și asupra celor patru pereți ai clasei cerând „școală în aer liber” Adică școală așezată în marginea unei pădurei lângă un isvor, cu apă curată unde copii învață adevărată viață și Dumnezeu în natură. Cunoștințele se capătă mai ales prin lucru manual, intuiții empirice, și într-o atmosferă de libertate și iubire. Școli (de felul acesta) de felul acesta putem cita următoarele, școala lui Cecilnedie dela Abbotsholme și a lui Bodlei din Anglia, cărora au urmat pe continent cu zece ani mai

târziu (1898) Școala lui Edmond dela Roches din Franța și D-lui Herman Litz dela Ibsenberg din Germania.

După modelul acesta s'a mai înființat în Europa încă vreo 4) de școli. Și dacă ar li să aducem o obiecțiune acestui sistem de educație am putea observa faptul că în decursul desvoltării genului uman s'a format o putere de abstracție care a lipsit primitorilor.

Încă dela primele cuvinte copilul își pune în funcțiune această lorță. Nu este necesar s'o luăm chiar dela capul culturii omenești ci este bine de altfel să profităm de tezaurul pe care generațiile apuse ni l-au lăsat. Așa că ridicându-ne cu drept împotriva excesului de intelectualism, nu însemnează că trebuie să renunțăm la carte și la cultivarea puterii de abstracție.

Inconvenabil că școala în aer liber prezintă un progres vădit față de școala cărții în ceace privește învățământul lucrului manual, educația fizică metoda activă înlocul unui film de vorbe.

Dar cu toate acestea o școală de carte poate înlocui lipsurile fără să fie nevoie de școală în aer liber. A toate încercările făcute prin astfel de școală, pe care unii autori ni-le arată ca fructuase pot continua cu folos pentru ținta pedagogică.

După școala nouă franceză și germană, trebuie să punem școala liberă a lui Tolstoi numită încă și nihilistă întrucât nu admite nici o autoritate afară de natura copilului și negativă, pentru că neagă foloasele civilizației umane în sensul de a lăsa deplină libertate copilului să se desvolte în chip natural. Tolstoi despre care se știe că e un filozof sceptic, care nu crede nici în experiența multora, nici în progresul timpului, se ridică împotriva acestora ce voiesc să mecanizeze instrucțiunea și care susțin că orice metodă odată stabilită poate servi ori carei învățător spre a educa orice copil. Credința în progres zice el e n'o împărtășesc. Eu sunt vindecat de această superstiție. Ce folos trage un țărân din telegraf, din drumul de fier, din tipar etc. Aceste foloșesc numai păturei conducător și sunt în paguba țărânului ignorat și împilot. Acestuia nu-i trebuie decât un singur lucru—libertatea—Tolstoi este împotriva oricărui metode, care după părerea lui, strică tot ce se poate găsi bun în natura copilului și face din ei oameni artificiali. Metodele care vin în cea mai mare parte din Germania, n'au decât un singur merit, acela de a face pe copii să piardă multă vreme, învățând în chip pedantic lucruri pe care ei le știu. Din contră zice el învățătorilor vreți să creșteți bine copii, lubiți știința și posedăți-o. Copii atunci vă vor iubi și vor isubti a o ști odată, cu voi. După dânsul școlile normale sunt de prisos. Ele prepară creaturi monstre, care se silesc să mărginescă toată perfecțiunea naturii omenești la arta de a face reverte, de a purta gulere înalte și de a vorbi franțuzește. Tolstoi își bate joc de zelul și devolamentul învățătorilor fiindcă nu țin seama de individualitatea copilului, se silesc să-i crească după un model de perfecțiune croit de mai înainte și să facă din ei oameni cari să cugete și să simtă ca și dânsii. Tolstoi este din contră, partizanul teoriei care susține că frumusețea lumii constă tocmai din diversitatea temperamentelor după cum

acea a unei păduri constă în diversitatea copacilor. El e contra pedagogiei clasice care nu ține seamă de temperament și ține ascuns copilului, tot ce trebuie să știe pentru a înțelege viața și care l'îndoapă dimpotrivă cu o mulțime de lucruri pe care trebuie să-le uile mai pe urmă.

Tolstoi este dintre filozofi cari reduc întreaga chestiune socială la o problemă de educație și care socotește că soarta unei generațiuni atârână dela sistemul de educație pe cari l-a urmat. Ca și maestrul său Rousseau.

Tolstoi nu vrea ca copilul să fie sustras dela condițiunile naturale de desvoltare care rămân pentru el familia și casa părintească. Sunt convins zice el, că școala nu trebuie să intervină în educație, care rămâne pură afacere de familie, că școala nu trebuie nici să pedepsească, nici să recompenseze, că cel mai bun lucru ce este de făcut, este de a lăsa copiii absolută libertate de a învăța și de a se aranja între ei cum vor crede mai bine. Mai mult încă, învățătorul, însuși să primească dela copii indicațiuni asupra materiilor ce trebuie să li se predice și asupra metodelor pe care trebuie să le urmeze. El nu trebuie să aibă alt rol decât acela de informator pus la dispoziția copiilor, la care ei să poată apela de câte ori ar avea nevoie, sau a unui dicționar viu pe care îl consultă numai cine vrea. Învățătorul nu trebuie să impună copiilor ideile făcute gata. Tolstoi nu se mulțumește numai să dărâme tot ce școlile de muncă și de experiență au clădit pe terenul educației, el încearcă să pună și în practică ideile sale.

Intors în Rusia după o lungă căătorie prin Europa și mai ales prin Germania ei fondă la 1861 pe domeniul său dela Iasnai-Poliana, o școală care pe vremea sa, fu unică în felul ei. Aceasta școală fu frecventată la început de 40 de copii de țărân, băeți și fete. La început Tolstoi fu singurul lor învățător dar mai pe urmă își asocie și pe fiica sa și pe alți colaboratori. Ea avu și imitatori, căci în curând alte 40 de școli îi cofiară planul și metodele. Dar școala lui Tolstoi nu dură decât vreo 3 ani, căci copii se împraștiau ceruși de părinții lor, cărora le lipseau brațele la lucrarea păământului, iar cele cari mai trăieci nu păstră întreg caracterul școlii lui. Școala lui Tolstoi cuprindea săli mari spațioase și frumos împodobite, împreună cu o mulțime de lucrări practice ușor de mânuit. Copii se instruiuau unii pe alții conform principiului că nu este învățător mai bun pentru copii decât însuși copilul. Copii n'aduc la școală caete, cărți, decât natura lor impresionabilă cu credința că școală te-procură în fiecare zi altă placere. Ei vin la școală întrăși ies când vor, ori ce regulă la școală este nelegitimă, libertatea copilului fiind inviolabilă. Un învățător nu poate face observații unui copil căci această ar fi un atentat la doctrina reacțiunilor naturale și la natura însuș a copilului. Iată cum descrie Tolstoi însuș o lecțiune. Învățătorul intră în sală. Copiii sunt pe dușumele grămadă unul peste altul strigând: Mă sdrobiți copil. Destul numără mai trage de păr. Petre Mihailovici, zice învățătorului o voce din fund, spune-le să mă lase.

Bună ziua, Petre Mihailovici, zice un altul. Învățătorul se duce la dulap, să ia cărți. „Căți-va copii săr ca să i le apuce din

mâini. Ceilalți văzându-le în mâna camarazilor lor, aleargă și ei țipând: Și mie una, și mie una: Mie dă-mi cartea de eri. Eu voesc cartea lui Kolțev! Astâmporați-vă, zic, cei care în sfârșit s'au văzut în bănci, celor ce au mai rămas pe afară. Nu putem învăța. Acum copiii s'au liniștit. Și viu să se așeze în bănci dar nu fără a mișca puțin din picioare. Cu ardoarea cu care adințoară se luptau cu aceiaș ardoare acum încep să citească sau să asculte. Cu greutatea cu cari i-am luat dela bătaie, cu aceiaș greutate le-am smulge din mână cartea. Ei stau unde vreau în bancă, pe masă, pe fereastră, pe dușumele, în fotoliul învățătorului. În timpul lecției nu s'auede nici o șoaptă. De altminterea, orice constrângere materială ar fi imposibilă. Cu cât mai tare ar strigă învățătorul cu atât ar striga și școlarii. Este adevărat că la început nu se poate face nimic cu această dezordine exterioră sau ordine liberă, dar cu timpul, cu cât copiii înaintează în studii cu atâta devin ei mai ordonați. Copiii sunt și ei oameni, fiindcă supuse așa mici cum sunt, aceleși necesități ca și noi, sunt și ei ființe care judecă ca și noi. Ei vreau ca să învețe, pentru care lucru ei vin la școală și pentru care ei înțeleg că trebuie să se supună la oarecare condițiuni. Această procedură este aspru criticată. Spencer recunoaște copilului puțința de a și face singur educația, dar nu înțelege să-l lăsam de capul lui. Chiar zice: Sistemul anarhic al lui Tolstoi o fi aplicabil poate, când e un Tolstoi, care să dirige clasa, adminterea ei va fi de ne suferit.

Școala Tolostoiană rămâne cu exagerea ei, ca o experiență istorică. Din punct de vedere teoretic ea are câteva calități pe care dealtfel se revindecă toate celelalte școli noi, principii luate dela pedagogi dela care însăși școala din Iasnai s'a inspirat și anume: principiul respectării individualității (educația naturală), principiul interesului, guvernarea de sine a clasei (sau și a școlii—stat școlar.) Acei care cer întemeierea școlilor mai ales pentru pregătirea pentru viață socotesc că sunt puși pe drumul cel mai bun. Nu e vorba și preconizării celorlalte școli au aceiaș părere bună despre conceptele lor. Pe deasupra acestora însă reprezentanții școlii muncii manuale și cei ai școlilor, cetățenești (e o nuanță de deosebiri între ele, după cum se pune preț pe ideia pregătirii pentru viața materială, profesională sau pentru viața cetățenească, deși mijloacele, de care se servesc sunt asemănătoare) gădesc o mulțime de argumente pentru întemeierea școlilor lor. Acele argumente cam ar fi.

a) *Argumentul biologic.* Funcția creiază organul. Fie pentru viața profesională, sau pentru cea cetățenească, nu se poate face pregătire decât prin exerciții, punând în funcțiune virtuțile de luptă pentru existența materială și viața cetățenească. Cu cât această punere în funcțiune se face mai devreme, cu atât succesul este mai mare. Deci școala trebuie să-și deschidă porțile, pentru a putea pătrunde în ea viața din afară pe care elevii o vor trăi realmente. Școala trebuie să fie o școală a vieții.

b) *Argument din psihologia generală.* Este știut că și lucrările manuale contribuiesc în aceiași măsură ca și studiile intelectuale la desvoltarea sufletească a omului. Deci fie unele sau altele s'ar întrebuița, dar fiindcă primele

Revizoratul Școlar de Caliacra

Copie depe ordinul M. Instrucțiunii
No. 81.838 | 931

Domnule Revizor Școlar,

Instituția Caselor Naționale vă este îndeajuns de cunoscută ca să nu mai fie nevoie să v-o recomandăm în scopul ce urmărește.

Casa Națională din Breaza (jud. Prahova), așezată într-una din cele mai frumoase regiuni ale Carpaților noștri, concentrează tot cece este mai necesar pentru recrearea spiritului și fizicului oricărui intelectual, care, după un an de muncă, simte nevoie să se odihnească, o lună, în timpul verii.

Deosebit, prin modul cum este organizată și prin programul său sportiv și cultural ce desfășoară în timpul verii, contribuie foarte mult, la inițierea tuturor oamenilor de bine pentru îndrumarea satelor către astfel de organizare.

Având în vedere toate acestea, recomandăm d-voastră, cu deosebită stăruință, a vizita instituția pe timpul verii și a recomanda corpului învățătoresc cercetarea localității.

Anexăm, aci, câteva prospecte pentru localitatea Breaza, rugându-vă să binevoiți a fi puși la dispoziția membrilor corpului Didactic, la nevoie; pentru a cunoaște înlesnirile ce li se fac acolo, și a lua legătură cu instituția Caselor Naționale, când va fi cazul.

p. Ministru

Director,

Apostol Culea

arătarea decând și până când, 5) timpul ce se scade dela calcularea gradărilor: a) excluderi temporale, b) aemisi, c) concedii de interres sau studii în afară de secția pedagogică sau în streinătate și 6) a câtea gradăție de vechime împlinește. Pentru acei ce au funcționat în alte județe, fie ca titulari, la cerere se va anexa și acte doveditoare.

Figuri însemnate în dezvoltarea sentimentului național în literat. română

După cum un far cu lumina lui face parte în întunericul unei nopți fără lună și arată drumul călătorilor, până la alt far și acesta făcând la fel ca cel dintâiu tot așa și acei purtători, ai cuvântului românesc, acei lampodofari arătau drumul pe care orice Român trebuia să calce.

Farurile din depărtare, e drept dau o lumină prea vagă celor obișnuiți cu lumina vie, însă trebuie să anticipăm că tot dela ele s'a pornit că-

aduc și un folos practic, școala se va folosi în primul rând de ele.

c) *Argument din psihologia infantilă.* Caracteristica copilului este jocul. Lucrul manual e pe lângă joc; împacă această cerință însă. E necesar să începem cu astfel de ocupații în școală fiindcă el are o groază de studiile abstracte și imobilitate fizică.

d) *Argument din istoria culturală a omenirii.* Copilul trebuie să treacă în copilărie, prin ceia ce a trecut omenirea prin toate fazele de evoluție. Mișcările, desemnările, mielinările în sfârșit întreaga faptură sufletească re-produce pe cea a primitorilor. Și fiind că aceștia au început prin cultura manuală și copilul la școală trebuie tot dela această muncă să înceapă.

e) *Argument sociologic.* Programul în viața socială nu poate fi adus de contenplativi ci dimpotrivă de oameni de acțiune și de inițiativă. Și aceste virtuți active nu pot fi formate și întretinute prin studiile intelectuale ci prin cele manuale.

f) *Argument de fapt.* Bunurile materiale sunt mai prețuite, decât cele spirituale. Muncitori manuali care, să moară de foame nu se găesc, mai rar. După războiu aceste școli au un argument și mai puternic zicând că Anglo-Americanii n'au fost pregătiți pentru războiu, cum de ex. au fost pregătiți Germanii, dar au putut să se adapteze celor mai grele împrejurări și aceasta datorită caracterului practic al școlii anglo-americane. Nu putem trece cu vederea că dintre toate școlile prezintate până aci aceste trei școli: a) vieții, a) muncii și cetățenească, cuprinde caracter de integritate și părțile bune, ale celorlalte școli. Cu toate acestea puse în practică ele au devenit în multe părți instituții de muncă manuală. Manualismul exagerat și utilitarismul plat, este marca sub care apar aceste școli de proveniență anglo-americană în redusă dezvoltare și în Germania unui cercetător obiectiv. Și cu acesta și ele au căzut într-o unilateralitate opusă intelectualismului.

Deși unilateralitatea lor este mai puțin păgubitoare ca a acestuia totuși și ele produc în sufletul elevilor o s p a r t u r ă pentru înlăturarea căruia își încarcă puterile toate școlile sau toate curentele pedagogiei constructive.

Și în fața tuturor stă mai presus școala activă căci anul trecut s'a discutat destul de serios de D-voastră pentru care nu insist așa de mult. Ea se întemează îndeosebi pe ideea metodei active, metoda activă în educația fizică, metoda activă în educația intelectuală, metoda activă în educația morală pentru formarea de personalități, cu un cuvânt metoda activă în tot ceia ce poate pune în funcțiune germanii fapturii umane. Iată de ce nu este indiferent numele ce i se dă, în spre deosebire de celelalte și mai ales pe școala muncii, cu care mulți confundă, fiindcă de ea se apropie mai mult prin mijloacele întrebunțate. În ceia ce privește scopurile însă, ele sunt complet opuse utilitarismul nefiind considerat nici ca notă în cuprinsul noțiunii de școală activă. Privită de departe școala activă are două caractere: metoda activă, dezvoltare integrală a finței celor ce trece prin ea, în vederea formării de personalități.

Fie care școală din cele arătate mai sus, păcătuiește că-și pune în față un scop prea apropiat și unilateral educație fizică sau libertate individuală sau pregătire profesională sau pregătire cetățenească. Școala activă își pune un scop mai depărtat, dar prin însuși acest fapt cu orizonturi mai largi formarea de personalități și personalitatea cuprinde în starea virtuală puteri capabile să se desfășoare cu îndemnare și cu folos pe orice domeniu de activitate.

Dela asociația învățătorilor din Caliacra

Comitetul asociației învățătorilor din Caliacra în ședința dela 4 Iulie a. c., a hotărât înființarea pe timpul sezonului a unei societăți cooperative. Scopul acestei societăți este înlesnirea procurării manualelor didactice și a cererilor școlare, la care se acordă un rabat cât mai mare, cu înlesniri de plată, înlăturându-se astfel toate dificultățile ce învățătorii le întâmpinau la procurarea lor.

Cu întocmirea statutelor acestei cooperative au fost însărcinați: Pr. B. Zăinescu, președintele asociației și D-l Em. Papazissu.

Necesitatea acestei cooperative s'a simțit încă din anii trecuți, motivată de faptul, că se plătea trei sute la sută câștig librarilor, cari căutau ca în timpul sezonului să aibă un câștig pentru un întreg an.

Revizoratul școlar de Caliacra

In vederea acordării gradărilor membrilor corpului didactic primar, pe 1 Ianuarie 1932, Onor Ministerul Instrucțiunii și Cultelor cu ord. No. 81.449 | 931, cere ca cel mai târziu până la 25 Septembrie a. c. să fie în posesia tablourilor, spre a putea avea în vedere la alcătuirea bugetului pentru anul viitor, surplusurile de salarii ce ar surveni prin acordarea acestor gradății.

Deoarece Ministerul prevede că, după data de 25 Septembrie a. c. acei ce vor mai interveni, nu li se va mai putea lua în considerație drepturile la gradății, Revizoratul școlar, face cunoscut pe această cale celor ce urmează a li se acorda gradății noi pe 1 Septembrie 1932, de a trimite cererile depe acum.

In cereri se va menționa: 1) gradul în învățământ, 2) gradățiile de vechime pe care le are, 3) data numirii ca titular; anul, luna, ziua, 4) timpul servit ca suplinitor cu

voiau să-i distrugă. Ei aveau o armă cu care au luptat din înăuntru în afară — sufletul. Credeau în Dumnezeu și-și iubeau pământul cu soarele lui și toate cele pământeste. Iși iubeau graiul și postul, își iubeau datina și toate moștenirile de la bunici și când se abătea vre'o durere care-i gonja—departe de țara lor începeau să scrie, fie descrierea țării lor cum a făcut Cantemir, fie să jeluiască păsurile Românilor cum a făcut spătarul Milescu.—Sau dacă valorile străine începeau să nege sămburele, originea noastră, apoi lampodofori Românișmului ardelean, Șincăi, Micu și Maior erau în stare să cutreere toată lumea cu desăgii încărcăți cu cronici și să le poarte ca pe o povoaară sfântă.

Sau dacă valul strănișmului începea să se infiltreze și în limbă, apoi aceștia cu atât mai mult începeau să strige:

„Scrieți, numai scrieți românește, cum zicea bătrânul Eliade. Sau cum striga Enăchiță Văcărescu „Urmașilor mei Văcărești. Las vouă moștenire creșterea limbii românești — Și-a patriei cinstire.“

Iată cât suflet român există în aceste versuri. Iată cum în vremile acelea când, ne având armată—ne mai fiind ai noștri, ne mai fiind stăpâni în casa noastră am rezistat în fața călăului nimicitor. Și atunci când ne-am văzut ciunțiți și depărtați de frații noștri a m început lupta cuvântului ce s'a propagat ca fulgerul cu începerea „Deșteptării noastre!

Pela 1830, pleida bătrânului Eliade, începe literatura eroică, deșteptată de glasul răgușit al lui Andrei Mureșeanu, cu—

„Deșteaptă-te Române.“

Epoca aceasta se aseamănă cu o încăpere cu 2 ferestre ce conține în sânul ei spirite tainice ce privesc orizonturile...

Unii, privind pe o fereastră, privesc trecutul care le trimite adieri răcoritoare, ce le improspătează mereu simțirea. Alții privind pe cealaltă fereastră, privesc zarea roșiatică a viitorului, dar toarsă din toate acele glăsuiri ale vremii. Eliade și Asachi privesc pe fereastră care le arată orizontul viitorului. Eliade îndemna la scris, Asachi trimitea albina să culeagă nectarul și să răspândească polenul, iar Văcărescu se căznea să și scrie testamentul pentru urmași. Numai bietul Alexandrescu privind pe fereastră trecutului, vedea în zarea întunecoasă, mânăstiri vechi, locașuri și așezăminte domnești din care i se pare că es umbrele trecutului eroic. Câtă simțire, câtă emoție tre-

bue să fi avut el atunci când scria.

„Precum o sentinela pe dealul îndepărtat.

Domnește mânăstirea și zidu-i cel înalt.

Să întinde împrejurii și învechit.

De edera bătrână, de mușchi acoperit.

Acolo au odihă, eroi ce mai înainte,

Mult sgomot au făcut.

Un cap îi prezidează, și dacă s'a întâmpla.

Cu vremea, Români ce s'ardice frutea sa.

P'a Dâmboviței vale știri de se vor ivi.

Ai luptelor cumplete, pătași ei vor mai fi“.

Alexandrescu fiind decepționat de viața mizerabilă în care a trăit, credea în acel trecut glorios mai mult decât în viitor.

Aceasta o deducem din poezia lui.

„Anul 1840“ în care ne spune:

„După suferiri multe inima se'npietreste.

Lanțul ce'n veci ne apasă uităm cât e de greu“

De acea Alexandrescu în altă parte speră să vadă ziua pământului vestită.

„Și să respir un aer mai liber mai curat

Să pierd ideea tristă de veacuri întărită.

Ca lumea moșteniri, despoților s'a dat.

În fața acestor versuri, caracterizarea pe care i-o face Eminescu în Epigonii pare să-i dea adevătatul înțeles. Palid stinge Alexandrescu sfânta candelă sperând, descifrând eternitatea dintr'un an Alexandrescu scrie:

„Târgoviște căzută, Poetul întristat

Culoarea variată în sânu-ți ai aflat

Războinicul modeluri, și dacă nu ascultă

Ceeace'n favoru-ți reclamă slava ta,

A vitejiei umbră d'am șiți să o citim,

Am afla dela dâșii ce jertfe trebuiesc,

Prin câtă energie nații se mântuesc.“

De aceea poetul nostru vrea să ne arate trecutul ca un model de viteje și persistent, vrea să ne arate sacrificiile trecute ca un sentiment nobil de continuitate națională. Ba ceva mai mult. Dominitorul Mircea prototipul vitejiei combinate cu înțelepciunea, ni-l reamintește poetul cu un lirism pe care nu toți îl pot avea în fața locurilor ce ne grăesc, în șoapte tainice trecutul.

„Ascultați!... mare fantomă face semn, dă poruncă,

„Oștiri, taberi fără număr împrejurii înviez.

Glasul ei se întinde, crește, repetat din stâncă 'n stâncă“.

Transilvania-l aude, Ungurii se înarmează.

În fascinația sau aiureala în care poetul cade, îi pare că și dealul și Oltul murmură acel nume de erou.

„Mircea! îmi răspunde dealul,

Mircea! Oltul repetează“.

Și cu emoția în suflet ca și Oltul pe care poetul ni-l pune martor al vitejiilor trecute izbucnește:

„Salutare umbră veche, primește închinăciune.

„Dela fii ai României care tu o ai cinstit.

„Noi venim mirarea noastră la mormântu-i a depune“. O altă figură poetică ce privește pe fereastra viitorului este Bolintineanu — care a scris frumoasa legendă care începe așa:

„Pe o stâncă neagră într'un vechiu castel.

Unde curge în vale un râu mititel.

„Plânge și suspină tânăra domnița,

Rumenă suavă ca o garofița.

Idea generală a acestei legende se găsește și la Neculcea, dar descrierea și versificarea frumoasă, cu care ne-o orată Bolintineanu cetea Neamțului nu trebuie să fie uitată. Dela Bolintineanu am căpătat mai multe balade istorice, unele impresionate până la paroxism. Trăind în acelaș veac de transformare în care a trăit și Alexandrescu, Bolintineanu caută sentimentul național nu numai la bărbați ci și la femei. Adusu-și-a el aminte că mama lui Ștefan cel Mare, femeie energică a fost imboldul cel mai întâpător și cuvintele ei au rămas prin veacuri ca un ecou al vitejiei românești.

„Mergi la bătaie“ îi strigă energica mamă, fiului său.

„Pentru țară, mori, și-ți va fi mormântul coronat cu flori“.

Această femeie era strâns legată de pământul scump de țară în care loeiesc și-și îngropase soțul.

Dar nu numai la ea ne arată Bolintineanu sentimentul național ci și la acel bătrân sihastru ce se numea Daniil—după ce audiază pe Ștefan, răspunde cu acelaș ton de bătrân înțelept.

„Capul ce se pleacă pa-lășul nu-l tae.

Dar cu umilința lanțul îl nconvoaie.

Dacă mână-ți slabă sceptorul o apasă,

Altuia mai harnic locul tău îl lasă.

Iată cum în vremurile vechi nevoia și greutatea învăța pe fiecare să se înarmeze cu credința și sentimentul pentru apărarea celor mulți și neștiutori.

Bolintineanu pare că auzia pe Bătrânul Mircea.

„Viitor de aur țara noastră are

„Și prevăd prin secolii a ei înălțare“

Nimeni nu se va fi gândit la acest viitor, nimeni nu-l va fi zarit la orizont. Bolintineanu l-a văzut și ni l-a comunicat și nouă. A fost optimist Bolintineanu îl felul său de ne-a așternut pe hârtie sentimente așa frumoase, plastice până la colorit, nobile ca și sufletul bătrânului voevod ce tot cucerea la cetăți, încât dacă s'ar fi prelungit domnia lui până la 1918 poate că visul său s'ar fi împlinit de mult! Sunt nobile versurile lui Bolintineanu tocmai prin aceea că exprimă prea mult suflet românesc, prea multă tendință de continuitate, prea mare dar de-a veni viitorul de aur.

A venit viitorul și Bolintineanu profetul își merită locul alături de războinicul Ferdinand.

Iar Alexandri, regele poeziei, veșnic tânăr și fericit, care ca o adevărată sentinela română strigă.

„Ori cât timp român voi fi Nu mă tem că voi pieri.“

Alexandri bardul latinei ginte, umblând munții, vizitând mânăstirile unde găsește cronicile vremurilor, formează singur o pagină în dezvoltarea sentimentului național în literatură. Poporul, păstrătorul credinței și al datinei străbune, a fost primul izvor de bogăție pe care Alexandri l-a exploatat pentru a arăta lumii culte că acolo jos se găsește mai multă credință în neam și mai mare dragoste de pământul țării, și ca dovadă ne dă pe „Dan căpitan de plai, simbolul. Românului de veacuri.

„Bătrânul Dan trăește ca șoimul singuratic“

În peșterea de stângă pe un munte singuratic.

Dan împrietenit cu Ursan, fratele său de dincolo de Milcov, așin calea Tătărilor ce veneau din răsărit. În luptă, Ursan cade zdrobit și bietul Dan bătrânul—rămâne de pază lângă prieten.

Dar soarta nu este nici pentru el mai fericită.

Luptă până ce cade rănit. Sfânta lui datorie și-a făcut-o. Tătarii sunt gonți, de Orhieni cu arcuri lungi.

„Ghirei au trecut Nistrul înnot pe calul său.

„Luând pe Dan rănitul ca pradă și trofeu.

Cu fruntea senină ca și Ceahlăul de pe meleagurile căruia era Dan, ascultă sen-

tința, când de frica morții oricare și-or fi lepădat credința și or fi uitat de pământul strămoșesc.

Dan, acest simbol al românismului răspunde hanului cu o figură poetică plină de înțelepciune și de colorit — Hanul îi zice.

„Eu vreau cu daruri multe pe tine a te ierta,

De vrei tu să te lepezi acum de legea ta“.

Dar, creștinul Dan bătrânul, cu sufletul luminos.

Inață a lui statură și zice maestros:

Ceahlăul sub furtună nu scade mușuroi,

Eu, Dan, sub vântul soaretei să cad păgân nu voi.“

Câte vijelii năprasnice nu s'au căznit să-l facă mușuroi dar la toate a rezistat păstrându-și credința în Dumnezeu limba, postul și dragostea de neam. Dan spune:

„Alb am trăit un secol pe plaiul strămoșesc

Și vreau cu fața albă, senină să mă sfârșesc.“

Și când dorul de patrie arde, vrea s'a vadă, vrea să mai sărute pământul ce l-a hrănit.

Dan zice: „Ghirai mă lasă lasă în ora morții grele,

Să mai sărut odată pământul țării mele.“

Și hanul văzând atâtă dragoste de țară se minunează și dă drumul Românului.

„Bătrânul Dan — fericit s' duce, Nistrul trece

Ș'n aerul Moldovei s' umflă pieptul rece.

Și inima lui crește și ochi-plini de jale,

Cu drag privesc prin lacrimi podoaba țării Sale.

Sărmanu'ngenuchiază pe iarba ce străluce,

Iși pleacă fruntea albă smerit își face cruce,

Și pentru totdeauna sărute ca pe o moaște,

Pământul ce tresare și care-l cunoaște.“

În aceste versuri se vede dar dorința care a ținut legat pe orice Român de pământul matern.

Dacă Alexandri a reușit să ne desvăluie în această legendă pe adevăratul Român creștin, înțelept și cinstit, dacă a reușit să îmbine melodie dragostea fiului către pământul matern și să ne arate neprăcupețita dragoste de neam lege și pământul natal cu frumusețile-i naturale, a făcut-o numai ca s'a arate lumii că în poporul acesta fost suflet tainic, un scop un ideal ce a stat în chip latent. (Va urma)